

Strasbourg 1. 7. 2014
COM(2014) 392 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

**Uuteen yksimielisyyteen teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta:
EU:n toimintasuunnitelma**

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE

Uuteen yksimielisyyteen teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta: EU:n toimintasuunnitelma

1. JOHDANTO

Eurooppa-neuvosto painotti jälleen kerran maaliskuussa 2014 teollis- ja tekijänoikeuksien merkitystä kasvun ja innovoinnin avaintekijänä ja tähdensi olevan tarpeen torjua väärentämistä, jotta EU:n teollisuuden kilpailukykyä voidaan parantaa maailmanlaajuisesti¹. Teollis- ja tekijänoikeudet ovat yksi tärkeimmistä keinoista, joilla yritykset, luovan työn tekijät ja keksijät saavat tuottoa tietämykseen tekemistään investoinneista.

Hiljattain tehdyssä tutkimuksessa arvioidaan, että teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttävien alojen osuus EU:n BKT:stä on noin 39 prosenttia (arvo noin 4,7 biljoonaa euroa vuodessa). Niiden osuus kaikista työpaikoista on jopa 35 prosenttia, jos välilliset työpaikat lasketaan mukaan². Henkinen omaisuus on käytännössä väliaikaisten yksinoikeuksien myöntämisen välityksellä suoraan yhteydessä kaikkia kansalaisia hyödyttävien uusien, aitojen tavaroiden ja palvelujen tuotantoon ja jakeluun. Ratkaisevana tekijänä asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa on optimaalinen ja taloudellisesti tehokas henkisen omaisuuden ”infrastruktuuri”, joka käsittää kaikenlaisien teollis- ja tekijänoikeuksien oikeudellisen tunnustamisen, rekisteröinnin ja käytön sekä niiden noudattamisen tasapainoisen varmistamisen³.

EU tarvitsee innovointia pysyäkseen kilpailukykyisenä sellaisten maiden rinnalla, joissa on alhaisemmat työvoima-, energia- ja raaka-ainekustannukset. Sen on luotava innovointia edistävät olosuhteet, jotta eurooppalaiset yritykset voisivat auttaa EU:ta selviytymään kriisistä. Sen vuoksi tietämyspohjaisilla toimialoilla on keskeinen rooli ”Globaali Eurooppa”- ja ”Eurooppa 2020” -strategioissa.

Tässä tiedonannossa keskitytään teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen. Tiedonannon lähtökohtana on yksimielisyyttä siitä, että teollis- ja tekijänoikeuksien varmistamispolitiikassa on keskityttävä torjumaan näitä oikeuksia loukkaavaa kaupallista toimintaa, joka aiheuttaa eniten vahinkoa. Tarkoituksena on ehdottaa uusia lainvalvontakeinoja, kuten rahavirtojen seuraamista, jonka tavoitteena on tyrehdyttää kaupallisessa laajuudessa toimivien oikeudenrikkajien tulovirrat, jotka houkuttavat niitä harjoittamaan tällaista toimintaa.

¹ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 20. ja 21.3.2014, s. 5 ja 6.

² ”Teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttävät alat: vaikutus taloudelliseen suorituskykyyn ja työllisyyteen Euroopassa”. Ks. oami.europa.eu.

³ Ks. ec.europa.eu/internal_market/intellectual-property.

Markkinoilla olevat tuotteet (tavarat ja palvelut), joilla rikotaan muiden luomia teollis- ja tekijänoikeuksia, ovat ongelma, joka koskee kaikkia kansalaisia, kuluttajia, yrityksiä ja veronmaksajia. Näiden oikeuksien kaupallisessa laajuudessa tapahtuva loukkaaminen ehkäisee innovointiin tehtäviä investointeja ja siten myös uusien työpaikkojen luomista.

Tämän ongelman suuruutta on vaikea arvioida, mutta sen taloudellisista vaikutuksista on keskusteltu laajalti⁴. Hiljattain julkaistussa kansainvälisessä petosraportissa, jonka tutkimuskohteena oli yli 800 ylempää johtajaa, todetaan, että 11 prosenttia kyseisten johtajien yrityksistä oli joutunut teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten kohteeksi vuonna 2013⁵. EU:n tilastoihin, jotka laaditaan tullin EU:n ulkorajoilla haltuun ottamista tavaroista, joiden epäillä loukkaavan teollis- ja tekijänoikeuksia, kirjattiin vuonna 2012 yli 90 000 tällaista tapausta⁶. Noin 70 prosenttia niistä liittyi posti- ja kuriiriliikenteeseen, mikä heijastaa verkkokaupan kasvua. Haltuun otettiin yhteensä lähes 40 miljoonaa tavaraa, joiden arvioitu arvo oli 1 miljardi euroa vastaavien aitojen tuotteiden perusteella. Eräs jäsenvaltio on arvioinut, että 81 prosenttia teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavista tuotteista on kytköksissä järjestäytyneeseen rikollisuuteen⁷. Kyseisen jäsenvaltion laskelmien mukaan järjestäytynyt rikollisuus on saanut tästä toiminnasta laittomia tuloja yli 100 miljoonan euron arvosta, mutta jäsenvaltion koko taloudelle koituneet kustannukset ovat olleet lähes viisi kertaa suuremmat (470 miljoonaa euroa), jos huomioon otetaan laillisten yritysten kärsimät suorat tulonmenetykset, valtion menettämät verotulot, työpaikkojen menettäminen ja suuret lainvalvontakustannukset.

Kaupallisessa laajuudessa tehdyt teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaukset ovat salakavala, muuttuva ilmiö. Vaikka tätä ilmiötä on torjuttu monin toimin muun muassa lisäämällä kilpailukykyisten tuotteiden ja palvelujen laillista verkkotarjontaa, teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden jakelu ja myynti tuottavat kuitenkin niin paljon tuloja, että ne houkuttavat aina harjoittamaan tällaista toimintaa. Koska kyseistä toimintaa voidaan kehittää ja hyödyntää hyvin nopeasti, on olennaisen tärkeää ottaa käyttöön tarkkoja havaintojärjestelmiä ja toteuttaa ripeästi ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä.

Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että toimenpiteet ovat oikeasuhteisia, ja minimoitava se riski, että niitä käytetään väärin kilpailunvastaisiin tarkoituksiin, jotka voivat haitata uusien innovatiivisten tuotteiden ja liiketoimintamallien syntymistä ja rajoittaa kohtuuttomasti perusvapauksia. Loukkausten havaitseminen edellyttää sidosryhmien ja ennen kaikkea kansallisten lainvalvontaviranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Sen vuoksi komission

⁴ RAND Europe laati vuonna 2012 raportin ”Measuring IPR infringements in the internal market”. Raportissa käsitellään toimialan rahoittamia tutkimuksia, joissa arvioidaan tätä kysymystä, sekä niihin liittyviä rajoituksia:

http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/ipr_infringement-report_en.pdf

⁵ Ks. kroll.com.

⁶ Ks. ec.europa.eu/taxation_customs.

⁷ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/246390/horr73.pdf.
Arvioon ei ole laskettu mukaan tietoverkkorikollisuutta.

on käytettävä kaupallisessa laajuudessa tehtyjen loukkausten torjumiseksi kokonaisvaltaista, tasapainoista ja joustavaa järjestelmää, jolla voidaan reagoida nopeasti EU:n osaamistalouden 2000-luvulla kohtaamiin muuttuviin haasteisiin.

Tässä tiedonannossa esitetään Eurooppa 2020 -strategian mukainen, kymmenen kohtaa käsittävä toimintasuunnitelma⁸, jolla ei kuitenkaan rajoiteta käynnissä olevia lainsäädäntötarkistuksia. Komissio aikoo toteuttaa useita toimia, tarvittaessa yhteistyössä sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (OHIM) kanssa, jonka yhteydessä on toiminut kesäkuusta 2012 lähtien teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten eurooppalainen seurantakeskus (jäljempänä ”seurantakeskus”)⁹. Nämä toimet yhdessä niihin liittyvien muiden toimien ja tutkimusten kanssa ovat määrätietoinen ensimmäinen askel sellaisen tehokkaan teollis- ja tekijänoikeuksien varmistamispolitiikan rakentamisessa, jonka kohteena ovat EU:ssa ja jäsenvaltioissa kaupallisessa laajuudessa tehdyt oikeudenloukkaukset. Tässä yhteydessä olisi pyrittävä pääsemään kaikkien sidosryhmien kanssa uuteen yksimielisyyteen teollis- ja tekijänoikeuksien käytöstä. Komissio seuraa tämän toimintasuunnitelman toteuttamista ja kehottaa Euroopan parlamenttia, neuvostoa, jäsenvaltioita, Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa, seurantakeskusta ja sidosryhmiä osallistumaan aktiivisesti tulevaan työhön.

Tätä tiedonantoa täydentävät strategia teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamisesta ja niiden noudattamisen varmistamisesta kolmansissa maissa sekä EU:n ja kolmansien maiden tulliviranomaisten välisen yhteistyön syventäminen teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden kaupan alalla, kuten EU:n tullitoimintaohjelmassa esitetään.

Kaikilla näillä toimilla pyritään varmistamaan, että EU:n nykyisiä teollis- ja tekijänoikeussääntöjä, myös yksityisoikeudellisia lainvalvontasääntöjä, sovelletaan ja tuetaan tehokkaasti. Niiden yhteisenä tavoitteena on i) käyttää kaikkia keinoja, joilla voidaan tehokkaasti torjua ja estää teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden pääsy markkinoille ja leviäminen niillä (sekä EU:n markkinoilla että sellaisilla markkinoilla, joihin sen omat markkinat ovat yhä enemmän kytköksissä), ja ii) edistää investointeja, kasvua ja työllisyyttä teollis- ja tekijänoikeuksista riippuvaisilla aloilla, joilla on hyvin suuri merkitys talouksiemme kannalta. Tätä ongelmaa ei voida ratkaista pelkästään tehostamalla teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista, vaan siitä on myös keskusteltava, minkä lisäksi kuluttajille ja tuottajille on tiedotettava teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamisen laajemmista seurauksista.

⁸ Ehdotetuilla toimilla ei ole muita talousarviovaikutuksia kuin niitä, jotka on jo ennakoitu tuleviksi vuosiksi komission virallisessa ohjelmasuunnitelmassa.

⁹ Huhtikuun 19. päivänä 2012 annetussa asetuksessa (EU) No 386/2012 OHIMille annetaan useita tehtäviä, joiden tavoitteena on helpottaa ja tukea toimia, joita kansalliset viranomaiset, yksityinen sektori ja EU:n toimielimet toteuttavat teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten torjumiseksi. Näihin tehtäviin eivät kuulu osallistuminen kansallisten viranomaisten toteuttamiin yksittäisiin operaatioihin tai tutkimuksiin eivätkä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen III osan V osaston soveltamisalaan kuuluvat asiat (kuten rikosoikeudellinen ja poliisiyhteistyö).

2. KAIKILLE TOIMIJOILLE OMA TEHTÄVÄ TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN ARVOKETJUSSA

2.1. Väärennös vai ei? Kuluttajien, työntekijöiden ja asiakkaiden valistaminen

Kuluttajat, työntekijät ja yritykset eivät ole aina tietoisia teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan kaupallisen toiminnan yleisyydestä ja sen aiheuttamista taloudellisista vahingoista. Tällaisia vahinkoja ovat oikeudenloukkausten merkittävät kielteiset vaikutukset verotuloihin ja niihin liittyvät veronmaksajille koituvat kustannukset, laillisten yritysten kilpailukyvyyn heikkeneminen ja yhteydet laajamittaiseen rikollisuuteen. Kuluttajat eivät myöskään ole aina tietoisia siitä, mitä haittaa heille itselleen voi koitua teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden ostamisesta, eivätkä varsinkaan tällaisten tuotteiden terveyst- ja turvallisuusriskeistä.

Seurantakeskus julkaisi 25. marraskuuta 2013 teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan kuluttajatutkimuksen tulokset. Tutkimuksessa esitettiin yhteenveto siitä, missä määrin kansalaiset ovat tietoisia teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamisesta¹⁰. Tutkimus perustui aineistokatsaukseen ja kvalitatiiviseen tutkimukseen, johon osallistui 250 iältään 15–65-vuotiasta eurooppalaista, sekä kvantitatiiviseen vaiheeseen, jossa yli 26 000 eurooppalaista esitti näkemyksiään puhelinhaastatteluissa. Vaikka tämä oli vasta ensimmäinen vaihe, tutkimus osoitti kuitenkin, että etenkin nuoret vastaajat eivät tunteneet teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten vaikutuksia näihin oikeuksiin perustuvien työpaikkojen turvaamiseen ja luomiseen. Tutkimus osoitti myös, että nuorten eurooppalaisten mielestä teollis- ja tekijänoikeuksien infrastruktuuri hyödyttää ennen kaikkea suuria yrityksiä. Tämän perusteella komissio katsoo, että on tarpeen järjestää kohdennetumpi ja koordinoitumpi kuuleminen tiedotustoimista sekä yleisistä, helppokäyttöisistä tietovälineistä koko EU:ssa¹¹.

Tulevien toimien olisi perustuttava monitavoitteiseen lähestymistapaan, ja niissä olisi analysoitava, minkä vuoksi digitaalisukupolvi on yhä kiinnostuneempi hankkimaan teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia tuotteita. Olisi muun muassa jatkettava toimia sellaisten jäljellä olevien esteiden poistamiseksi, joiden vuoksi sisämarkkinoilla on vaikeampaa kehittää ja levittää teollis- ja tekijänoikeuksia kunnioittavia tuotteita sellaisella tavalla, joka vastaisi kuluttajien tarpeita digitaaliaikakaudella. Toimissa olisi myös otettava huomioon, että kuluttajat eivät ole tietoisia kaikista tuoteväärennöksiin liittyvistä ongelmista, ja niissä olisi tukeuduttava jäsenvaltioissa aiemmin toteutettuihin tiedotuskampanjoihin, jotka ovat osoittautuneet tehokkaiksi. Seurantakeskuksen raportti teollis- ja tekijänoikeuksia koskevasta kuluttajatutkimuksesta antaa tästä hyödyllisiä tietoja.

¹⁰ Ks. oami.europa.eu.

¹¹ Komissio on hiljattain käynnistänyt aloitteen, jossa tarkastellaan, mitä kielteisiä taloudellisia vaikutuksia laillisiin tuotteisiin liittyvien teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaukset aiheuttavat kuluttajille menetettyjen työpaikkojen ja verotulojen vuoksi erityisesti joillakin aloilla. Aloitteen nimi on ”Liian hyvää ollakseen totta? Väärennettyjen tuotteiden todellinen hinta”, ja siitä on saatavilla lisätietoja osoitteessa http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/tajani/stop-fakes/index_fi.htm.

Seurantakeskus on luonut internet-tietokannan aiempien kansallisten tiedotuskampanjoiden parhaista käytännöistä. Teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia voitaisiin vähentää merkittävästi, jos kaikille sisämarkkinoiden toimijoille (kansalaisille, kuluttajille, työntekijöille, yrityksille ja viranomaisille) tiedotettaisiin paremmin siitä, että sisämarkkinoilla on helposti saatavissa houkuttelevia ja kohtuuhintaisia tuotteita, jotka perustuvat teollis- ja tekijänoikeuksiin. Vuonna 2014 seurantakeskus aikoo tekemiensä tutkimusten kasvattaman tietämyksen pohjalta auttaa jäsenvaltioita kehittämään ja käynnistämään tiedotuskampanjoita, joissa unionin kansalaisille tiedotetaan teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten vaikutuksista erityisesti työllisyyteen ja talouteen. Kampanjoilla olisi myös pyrittävä helpottamaan teollis- ja tekijänoikeuksia kunnioittavien tuotteiden saantia sisämarkkinoilla, ja kampanjoissa olisi tähdennettävä niitä etuja, joita kuluttajat saavat valitessaan tällaisia tuotteita, jotka ovat terveys- ja turvallisuusvaatimusten sekä kuluttajansuojalainsäädännön mukaisia.

Toimi 1: Komissio aikoo tukea seurantakeskuksen ja kansallisten viranomaisten pyrkimyksiä käynnistää ja seurata uuden sukupolven kohdennettuja tiedotuskampanjoita. Näihin olisi kuuluttava kampanjoita, joissa erityisesti nuorille kansalaisille tiedotetaan kaupallisessa laajudessa tehtyjen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten aiheuttamista taloudellisista vahingoista sekä teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden mahdollisista terveys- ja turvallisuusriskeistä. Kampanjoissa olisi myös painotettava etuja, joita kuluttajat saavat valitessaan teollis- ja tekijänoikeuksia kunnioittavia tuotteita, sekä helpotettava tällaisten tuotteiden saantia.

2.2. Oikeudenhaltijan vastuu varmistaa toimitusketjujen eheys

Tieto- ja viestintäteknikan ansiosta on ollut helpompaa kehittää entistä pitempiä ja usein maailmanlaajuisia toimitusketjuja. Tekniikka on myös vähentänyt varastointikustannuksia, koska toimijat ovat siirtyneet ”juuri oikeaan tarpeeseen” -toimituksiin (JOT-toimitukset). Lisäksi tieto- ja viestintäteknikka on lisännyt tuotteiden suoraa toimittamista loppukuluttajille. Vaikka nämä ovat myönteisiä muutoksia, ne ovat hyödyttäneet myös teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia kaupallisia toimijoita. Tätä osoittaa se, että pienet teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden lähetykset lisääntyvät jatkuvasti ja oikeudenloukkaajat voivat nopeasti päästä lukemattomille tuotemarkkinoille ja kadota niiltä sekä tunkeutua useita maita käsittävien toimitusketjujen heikoimpiin kohtiin. Toisaalta, koska loppukuluttajat kiinnittävät yhä enemmän huomiota yritysten toiminnan eettisyyteen, toimitusketjujen tarkastaminen, jolla vähennetään teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten riskiä, tarjoaa myös markkina- ja mainearvoa teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttäville yrityksille, jotka käyvät kauppaa sisämarkkinoilla tai toimittavat niille tuotteita¹².

¹² Lokakuun 10. päivänä 2010 annetussa asetuksessa (EU) N:o 995/2010 asetetaan asianmukaiseen huolellisuuteen liittyviä velvoitteita toimijoille, jotka tuovat markkinoille puutuotteita.

Komissio aikoo alustavasti tutkia mahdollisuutta ottaa tällä alalla käyttöön vapaaehtoinen eurooppalainen järjestelmä. Se kehottaa omaksumaan vastaavia asianmukaiseen huolellisuuteen liittyviä parhaita käytäntöjä teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käytävillä aloilla. Edistääkseen niiden omaksumista komissio tiedottaa siitä, mitä kustannuksia ja hyötyjä liittyy järjestelmällisesti käytettyihin laadullisiin tarkastusjärjestelmiin, joista tunnustetut kansainväliset järjestöt ovat jo antaneet standardeja. Erityisesti mainittakoon, että komissio järjestää vuoden 2014 loppuun mennessä sidosryhmien työpajan, jonka aiheena on, miten kaupallisessa laajuudessa tehtyjä teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia voidaan estää noudattamalla asianmukaista huolellisuutta toimitusketjuissa. Työpajaan osallistuviin sidosryhmiin kuuluvat tavarantoimittajat, oikeudenhaltijat, välittäjät (kuten verkkoalustojen ja hakukoneiden tarjoajat sekä lähettäjät), jäsenvaltiot, tieteen edustajat ja kansalaisjärjestöt.

Tieto- ja viestintäteknikalla on keskeinen rooli myös vähittäiskaupan jakelu- ja logistiikkajärjestelmissä, sillä se auttaa havaitsemaan teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavat tuotteet ja estämään niiden pääsyn näihin järjestelmiin. Sen varmistamiseksi, että tuotteiden jakeluketjut ovat turvallisia eikä niihin ole ujutettu teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia tuotteita, käytetään varastonhallintatekniikoita, kuten tuotetunnisteiden (kaksiulotteisten viivakoodien) ja radiotaajuustunnistuksen (RFID) yhdistelmää. Komissio antaa myöhemmin Yhteisen tutkimuskeskuksen tällä alalla tekemän työn pohjalta raportin siitä, miten kuluttajia palvelevat uudet tekniset ratkaisut auttavat torjumaan väärentämistä ja piratismia. EU:n T&K-puiteohjelmasta rahoitetaan turvallisuustutkimusta, jossa tarkastellaan konteissa kuljetettavien tavaroiden toimitusketjuja ja pyritään tavaroiden alkuperän selvittämiseen ja riskinarviontiprosessin helpottamiseen. Yhteinen tutkimuskeskus on kehittänyt myös tietoteknisen välineen (Contraffice), jonka avulla tulliviranomaiset voivat analysoida EU:hun tuotujen rahtikonttien kuljetusreittejä ja liikkeitä¹³. Ehdotetussa työpajassa arvioidaan, soveltuvatko jäljitys- ja seurantatekniikat jakelutoiminnan ja vähittäiskaupan erilaisiin liiketoimintamalleihin, joihin tukeudutaan teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käytävillä aloilla, sekä tiedotetaan yrityksille parhaista käytännöistä.

Toimi 2: Komissio käynnistää useita kuulemistoimia, joissa se konsultoi kaikki asianomaisia sidosryhmiä (myös kansalaisyhteiskuntaa) siitä, voidaanko kaupallisessa laajuudessa tehtyjä teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia ehkäistä soveltamalla asianmukaista huolellisuutta koko toimitusketjussa. Keräämiensä tietojen pohjalta komissio aikoo kehittää tähän tarkoitukseen EU:n asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän. Se aikoo ensi kädessä kannustaa tämän järjestelmän vapaaehtoiseen käyttöön sekä seurata sitä tiiviisti arvioidakseen muiden aloitteiden tarvetta.

¹³ Ks. ec.europa.eu/dgs/jrc.

2.3. ”Seuraa rahaa”: vuoropuhelut sidosryhmien kanssa siitä, miten estetään teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden pääsy internetiin

Sopimukset, joita oikeudenhaltijat tekevät sellaisten liikekumppaneiden kanssa, joille ne antavat tehtäväksi hankkia, markkinoida, jakaa ja myydä tuotteitaan, ovat tärkeä osatekijä toimissa, joiden tavoitteena on havaita ja keskeyttää nopeasti teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaava kaupallinen toiminta. Tällaisten sopimusten olisi sisällettävä mekanismeja, joilla suojataan perusoikeuksia ja kilpailuympäristöä ja joissa painotetaan erityisesti väärinkäytön ehkäisemistä. Sopimusten noudattaminen antaa mahdollisuuden reagoida nopeasti teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksiin. Jotta tällaisia sopimuksia voidaan tehdä, sidosryhmien kanssa on käytävä vuoropuhelua pitämällä kokouksia, joissa asianomaisia sidosryhmiä edustava ryhmä käsittelee konkreettisia ongelmia ja pyrkii löytämään niihin käytännön ratkaisuja, jotka ovat realistisia, tasapainoisia, oikeasuhteisia ja oikeudenmukaisia kaikkien osapuolten kannalta. Komissio on jo käynnistänyt tällaisia vuoropuheluja, joiden tavoitteena on helpottaa sellaisten yhteisymmärryspöytäkirjojen laatimista, joissa vahvistetaan, mitä periaatteita allekirjoittajat voivat soveltaa kahdensivuisissa sopimuksissa. Näin pyritään tyrehdyttämään teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaajien tulovirrat. Ensimmäinen vuoropuhelu, jonka tavoitteena oli rajoittaa tuotevääräennösten myyntiä internetin välityksellä, johti vuonna 2011 yhteisymmärryspöytäkirjaan¹⁴. Huhtikuussa 2013 pöytäkirjasta laadittiin arviointikertomus¹⁵, jossa todetaan, että pöytäkirjaan olisi hyödyllistä saada uusia osapuolia. Komissio, joka ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat muutokset, käynnistää vuosina 2014 ja 2015 uusia sidosryhmien vuoropuheluja, joihin kutsutaan mainospalvelujen tarjoajia, maksupalvelujen tarjoajia sekä lähettäjiä. Vuoropuhelujen tavoitteena on saada vuoden 2015 kuluessa aikaan uusia yhteisymmärryspöytäkirjoja, joiden avulla teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tuotteiden pääsy internetiin voidaan estää. Samanaikaisesti seurantakeskus tekee vertailevan analyysin jäsenvaltioihin ja kolmansiin maihin sijoittautuneiden oikeudenhaltijoiden ja liikekumppanien välisistä nykyisistä yhteistyökäytännöistä.

Toimi 3: Komissio helpottaa sellaisten uusien vapaaehtoisten yhteisymmärryspöytäkirjojen laatimista, joiden tavoitteena on vähentää internetissä harjoitettavan, teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan kaupallisen toiminnan tuottamia voittoja. Tätä varten järjestetään sidosryhmien vuoropuheluja, joihin osallistuu mainospalvelujen tarjoajia, maksupalvelujen tarjoajia sekä lähettäjiä.

2.4. Pk-yritysten tukeminen teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisessa

EU vahvisti vuonna 2004 yhdenmukaistetut säännöt teollis- ja tekijänoikeuksia koskevista yksityisoikeudellisista oikeussuojakeinoista antamalla direktiivin teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta¹⁶. Annettuaan vuonna 2010 direktiiviä käsittelevän

¹⁴ Ks. ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement.

¹⁵ COM(2013) 209, 18.4.2013.

¹⁶ Direktiivi 2004/48/EY, 29.4.2004.

tiedonannon¹⁷ komissio käynnisti laajan julkisen kuulemismenettelyn arvioidakseen, vastaako direktiivi yhä tarkoitustaan, jos otetaan huomioon teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen liittyvät lukuisat haasteet. Loppuvuodesta 2012 komissio lähetti sidosryhmille kyselyn kerätäkseen tietoa siitä, pystyvätkö kaikki oikeudenhaltijat, erityisesti pk-yritykset, käyttämään nykyisiä yksityisoikeudellisia oikeussuojakeinoja rajat ylittävissä tapauksissa, joissa loukataan teollis- ja tekijänoikeuksia. Lisäksi komissio selvitti, onko jäsenvaltioiden tuomioistuinten toiminta riittävän nopeaa ja erikoistunutta. Selvityksen tulokset julkaistiin heinäkuussa 2013¹⁸. Niiden perusteella komissio harkitsee, tarvitaanko vielä muita toimia, joilla voidaan parantaa pk-yritysten käytettävissä olevia yksityisoikeudellisia muutoksenhakumenettelyjä, kuten mahdollisuutta esittää arvoltaan vähäisiä vaateita. Pk-yritykset luopuvat usein teollis- ja tekijänoikeuksiensa noudattamisen varmistamisesta suurten oikeudenkäyntikulujen ja prosessin monimutkaisuuden vuoksi muun muassa silloin, kun oikeudet johtuvat standardien kannalta olennaisista patenteista (SEP-patentit), mikä voi houkutella suurempia kilpailijoita markkinoiden väärinkäyttöön. Unionin tasolla on jo olemassa useita yksityisoikeudellisia välineitä. Komissio antoi hiljattain ehdotuksen¹⁹, jonka tavoitteena on lujittaa ja parantaa nykyistä eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä. Kyseessä on yhdenmukainen menettely, jota voidaan käyttää kaikissa jäsenvaltioissa (ks. asetus (EY) N:o 861/2007). Uudella ehdotuksella täydennetään EU:n oikeusalan tulostaulun²⁰ kaltaisia komission aloitteita, joilla jäsenvaltioita autetaan tehostamaan kansallisia oikeusjärjestelmiään.

Toimi 4: Komissio aikoo analysoida nykyisiä kansallisia aloitteita, joiden tavoitteena on parantaa pk-yritysten kannalta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevia yksityisoikeudellisia oikeussuojakeinoja, erityisesti mahdollisuutta esittää arvoltaan vähäisiä vaateita. Se aikoo myös raportoida näistä aloitteista ja harkita mahdollisia toimia tällä alalla.

Innovatiiviset pk-yritykset luopuvat usein teollis- ja tekijänoikeuksiensa noudattamisen varmistamisesta suurten oikeudenkäyntikulujen ja prosessin monimutkaisuuden vuoksi. Sen vuoksi pk-yritykset eivät saa optimaalista tuottoa innovatiivisista investoinneistaan eivätkä pysty laajentamaan tutkimus- ja kehittämistoimintaansa. Joissakin jäsenvaltioissa tilannetta yritetään korjata kansallisilla järjestelmillä ja varoilla esimerkiksi tarjoamalla paremmat mahdollisuudet oikeusturvavakuutukseen. Vuonna 2015 komissio aikoo tarkastella yhteistyössä seurantakeskuksen kanssa näiden kansallisten järjestelmien ja kolmansien maiden vastaavien järjestelmien tehokkuutta, jos sitä pidetään tarpeellisena. Tältä pohjalta se aikoo käynnistää kuulemismenettelyn julkaisemalla vihreän kirjan ja tekee tarvittaessa toimintapoliittisen aloitteen.

¹⁷ KOM(2010) 779, 22.12.2010.

¹⁸ Ks. ec.europa.eu/internal_market/consultations.

¹⁹ COM(2013) 794 final.

²⁰ http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_communication_en.pdf

Toimi 5: Komissio julkaisee vihreän kirjan kuullakseen sidosryhmiä siitä, tarvitaanko tulevaisuudessa EU-toimea, joka perustuisi sellaisiin parhaisiin käytäntöihin, jotka on havaittu jäsenvaltioiden rahoittamissa järjestelmissä, joilla pk-yrityksiä autetaan varmistamaan teollis- ja tekijänoikeuksiensa noudattaminen.

Seurantakeskuksen olisi otettava eri toimissaan huomioon pk-yritysten erityispiirteet, kuten kyseisten yritysten rajalliset resurssit, kun ne pyrkivät varmistamaan teollis- ja tekijänoikeuksiensa noudattamisen. Oikeudenhaltijoina pk-yritykset tarvitsevat usein tietoa voidakseen mukauttaa markkinointi- ja jakelustrategioitaan, minkä lisäksi niiltä voi puuttua osaamista ja asiantuntemusta, joita tarvitaan henkisen omaisuuden tehokkaaseen suojaamiseen. Tästä syystä komissio panostaa sellaisen tukijärjestelmän kehittämiseen²¹, joka käsittää teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen liittyvät kysymykset. Järjestelmässä lujitetaan ja koordinoidaan kansallista tukea IPorta-hankkeen välityksellä sekä annetaan henkiseen omaisuuteen liittyvää neuvontaa Euroopan teollis- ja tekijänoikeuksien tukipalvelun ja kolmansissa maissa toimivien, pk-yrityksille tarkoitettujen vastaavien tukipalvelujen välityksellä²². Järjestelmässä tehdään tiivistä yhteistyötä yleisten yritystukipalvelujen, teollis- ja tekijänoikeuksien kansallisten neuvontapalvelujen sekä seurantakeskuksen kanssa.

2.5. Maksunpalautusjärjestelmät kuluttajien apuvälineenä

Eräät luotto- ja pankkikorttien tarjoajat tarjoavat maksunpalautusjärjestelmiä, joissa kuluttajat voivat tiettyyn arvoon saakka riitauttaa maksuvelvoitteen ja olla maksamatta palvelusta tai tuotteesta, jota he eivät olisi halunneet ostaa, jos he olisivat alun perin tienneet sen olevan väärennös. Joidenkin jäsenvaltioiden lainsäädännössä vaaditaan jo tällaisia järjestelmiä. Maksunpalautusjärjestelmät suojaavat petoksilta, mutta ne auttavat myös varmistamaan, että kuluttajat, jotka ovat tietämättään hankkineet teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia tavaroita ja palveluja, eivät joudu maksamaan niistä tai voivat myöhemmin hakea korvausta. Näitä järjestelmiä voidaan hyödyntää toimissa, joilla estetään teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia toimijoita saamasta laittomia voittoja. Komissio käynnistää vuonna 2014 kuulemismenettelyn maksunpalautusjärjestelmistä ja muista maksunvahvistusjärjestelmistä, joilla voidaan tyrehdyttää teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavasta kaupallisesta toiminnasta syntyvät rahavirrat. Julkisessa kuulemisessa selvitetään mahdollisuuksia toteuttaa toimia tällä alalla.

Toimi 6: Komissio julkaisee vihreän kirjan kuullakseen sidosryhmiä maksunpalautusjärjestelmien ja niihin liittyvien järjestelmien vaikutuksista teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan kaupallisen toiminnan torjunnassa. Tulosten perusteella se selvittää konkreettisten toimien tarvetta ja mahdollisuuksia tällä alalla.

²¹ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/ipr/what-are-iprs/index_en.htm

²² [Asiaa käsitellään tarkemmin komission tiedonannossa ”Kauppa, kasvu ja henkinen omaisuus – teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen ja noudattamisen varmistaminen kolmansissa maissa”, COM(2014) [...].]

3. VIRANOMAISTEN YHTEISTYÖ

3.1. Kansallisten viranomaisten välinen yhteistyö

EU:ssa, jossa ei ole sisäisiä rajoja, on tarpeen tiivistää kansallisten viranomaisten, EU:n toimielinten, oikeus- ja sisäasioiden alalla toimivien EU:n erillisvirastojen, kolmansien maiden ja muiden kumppanien välistä yhteistyötä ottaen huomioon, että teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaava kansainvälinen rikollisuus on luonteeltaan ylikansallista. Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto päätti kesäkuussa 2013 lähinnä Europolin laatiman, vakavaa ja järjestäytyneitä rikollisuutta koskevan uhkakuva-arvion perusteella, että sellaisten järjestäytyneiden rikollisryhmien hajottaminen, jotka ovat osallisina väärennösten tuotannossa ja jakelussa rikkoen terveys-, turvallisuus- ja elintarvikemääräyksiä ja jotka tuottavat vaatimukset alittavia tavaroita, on asetettava painopisteeksi vuosina 2014–2017²³.

Tätä varten jäsenvaltiot ovat laatineet neuvoston pääsihteeristön, komission, Eurojustin, Europolin ja muiden asiaankuuluvien EU:n virastojen tuella vuotuisia operatiivisia toimintasuunnitelmia, joiden tavoitteena on saavuttaa vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevissa neuvoston päätelmissä asetetut ensisijaiset tavoitteet²⁴. Näiden toimien toteuttamista seurataan säännöllisesti. Komissio on valmis tukemaan jäsenvaltioiden toimia osallistumalla niiden rahoitukseen.

EU:n tullitoimintaohjelmassa teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten torjumiseksi vuosina 2013–2017²⁵ vahvistetaan 28 tullihallinnon yhteisen toiminnan puitteet, joilla tehostetaan teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten torjuntaa EU:n ulkorajoilla. Toimintaohjelmassa suunnitellaan sellaisten räätälöityjen toimintatapojen kehittämistä, joilla voidaan puuttua internetissä ostettujen, teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden toimittamiseen kuriiripostina ja postipaketteina. Rajat ylittävää yhteistyötä ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä on lisättävä. Komissio järjestää vuonna 2015 tulli-, poliisi- ja oikeusviranomaisten edustajien kanssa konferenssin, jossa pohditaan tällaisen yhteistyön tehostamista.

Komission tiedonannossa, jolla ajantasaistetaan vuonna 2004 annettua strategiaa ”teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöön panemiseksi yhteisön ulkopuolisissa maissa”²⁶, pohditaan myös, miten voitaisiin seurata paremmin kehityssuuntauksia teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisessa EU:n ulkopuolella. EU:n tavoitteena on saada kolmansilta mailta vapaakauppasopimuksia koskevissa neuvotteluissa olennaisia sitoumuksia, joilla pyritään teollis- ja tekijänoikeuksia tehokkaaseen suojaamiseen ja joilla helpotetaan näitä

²³ Kesäkuun 7. päivänä annetut neuvoston päätelmät vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevien EU:n painopisteiden asettamisesta.

²⁴ Näiden toimien erityisenä tavoitteena on tehostaa tiedonkulkua ja tiedustelupalvelua strategisia ja operatiivisia analyysejä varten, keskittyä ensisijaisesti suuriin järjestäytyneisiin rikollisryhmiin, kehittää välineitä talousrikostutkintaa ja varojen takaisinperintää varten, edistää monialaista yhteistyötä EU:ssa sekä parantaa pääasiallisten lähtö- ja kauttakulkumaiden ja asianomaisten kumppaneiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

²⁵ Neuvoston päätöslauselma, 10.12.2012.

²⁶ EUVL C 129, 26.5.2005, s. 3.

oikeuksia intensiivisesti käyttävien alojen tuotteilla käytävää kauppaa. Yhteistyötä olisi tiivistettävä myös EU:n ja kolmansien maiden tulliviranomaisten välillä teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavilla tuotteilla käytävän kaupan estämiseksi, kuten EU:n tullitoimintaohjelmassa²⁷ esitetään.

Eräät jäsenvaltiot ovat perustaneet omilla lainkäyttöalueillaan teollis- ja tekijänoikeusrikosyksiköitä, jotta eri viranomaisilla ei olisi päällekkäisiä teollis- ja tekijänoikeuksien varmistamisstrategioita näissä jäsenvaltioissa. Tällaiset päällekkäisyydet ovat vaarana myös jäsenvaltioiden välisessä yhteistyössä muiden puutteiden ohella. Viranomaisten on usein vaikeaa seurata unionissa teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia toimia yli rajojen, minkä vuoksi ne voivat harvoin suunnitella ja toteuttaa rajat ylittäviä tutkimuksia ja operaatioita sisämarkkinoilla.

Rajoittamatta käynnissä olevia toimia²⁸ komissio harkitsee, voidaanko teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamiseen osallistuvien kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä tehostaa perustamalla asiantuntijaryhmä, jossa olisi mukana kaikkien asianomaisten kansallisten viranomaisten edustajia²⁹. Tällainen foorumi, joka antaisi mahdollisuuden jakaa parhaita käytäntöjä sekä keskustella teollis- ja tekijänoikeuspolitiikan suuntaviivoista, auttaisi tehostamaan teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista EU:ssa³⁰.

Toimi 7: Komissio perustaa jäsenvaltioiden edustajista koostuvan, teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista käsittelevän asiantuntijaryhmän, jossa jäsenvaltioiden viranomaiset voivat vaihtaa parhaita käytäntöjä ja saada tietoa toimintaohjelman tuloksista.

3.2. Kansallisten viranomaisten kouluttaminen sisämarkkinoilla

Kansallisia viranomaisia koulutetaan pääasiassa kansallisella tasolla käsittelemään teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan toiminnan kehityssuuntauksia ja toimintamalleja sekä vaihtamaan tunnistustekniikoihin liittyviä parhaita käytäntöjä. Jos koulutusta annetaan ja osaamista kehitetään yli rajojen, kohderyhmänä ovat yleensä ainoastaan tietyt lainvalvontaviranomaiset. Sen vuoksi sisämarkkinoilla tarvitaan sellaisille viranomaisille tarkoitettuja rajat ylittäviä koulutusohjelmia, jotka vastaavat teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta. Vuosina 2012 ja 2013 seurantakeskus järjesti lainvalvontaviranomaisille koulutusseminaareja väärennetyistä torjunta-aineista ja lääkerikoksista. Saatujen kokemusten perusteella olisi suunniteltava koulutustilaisuuksia kansallisille virkamiehille, jotka osallistuvat teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvään käytännön

²⁷ Ks. edellä.

²⁸ Erityisesti niitä, jotka toteutetaan tullitoimintaohjelman tai vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan tähtäävien EU-toimien puitteissa. Ks. EUVL C 80, 19.3.2013, s. 1.

²⁹ Asiantuntijaryhmä voisi myös valvoa yhteisten välineiden, kuten seurantakeskuksen kehittämän lainvalvontatietokannan ja väärentämisen torjuntaa koskevan tiedustelun tukivälineen (ACIST) käyttöä.

³⁰ Asiantuntijaryhmän tehtävät ja toimivalta vahvistetaan komission päätöksellä vuonna 2014.

lainvalvontatyöhön. Toukokuussa 2013 yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO) järjesti lainvalvontaseminaarin, jossa käsiteltiin kasvinjalostajanoikeuksia ja joka oli tarkoitettu kaikille kyseisen alan oikeuksiin erikoistuneille ryhmille. Vuonna 2014 seurantakeskus kehittää edelleen jäsenvaltioiden viranomaisille tarkoitettuja kattavia alakohtaisia koulutusohjelmia, joissa käsitellään teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista. Koulutusohjelmat suunnitellaan koordinoitusti Europolin, Eurojustin, Euroopan poliisiakatemia (CEPOL) ja yhteisön kasvilajikeviraston kanssa.

Samalla kehitetään oikeusalan toimijoille tarkoitettua koulutusta, jossa käsitellään EU:n teollis- ja tekijänoikeuslainsäädäntöä. Tälläkin toiminnalla voidaan tehostaa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista ja korvausten myöntämistä.

Komisso edistää tällaista oikeusalan toimijoille tarkoitettua koulutusta ja hyödyntää sen yhteydessä täysmittaisesti Euroopan oikeusportaalia³¹, jonka välityksellä jaetaan koulutusmateriaalia.

Toimi 8: Komissio tukee seurantakeskusta sellaisten kansallisille viranomaisille tarkoitettujen kattavien alakohtaisten koulutusohjelmien kehittämisessä, joissa käsitellään teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamista sisämarkkinoilla.

3.3. Hankintaviranomaisten vastuu sulkea teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavat tuotteet pois julkisista hankinnoista

Teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavia tuotteita voi soluttautua unionissa julkisen sektorin palveluihin hankintasopimusten välityksellä. Vuonna 2014 komissio edistää ensimmäisessä vaiheessa jäsenvaltioiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa tämän ongelman ratkaisemiseksi ja kuulee tässä tarkoituksessa julkisia hankintoja käsittelevää jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmää. Seurantakeskus järjestää temaattisia työpajoja, joissa eri jäsenvaltioiden viranomaiset voivat keskustella kohtaamistaan ongelmista ja vaihtaa parhaita käytäntöjä. Lisäksi komissio toteuttaa ensimmäisen alakohtaisen pilottihankkeen, jossa tutkitaan terveydenhuoltoalan julkisia hankintoja ja arvioidaan ongelman laajuutta tällä alalla. Näiden toimien perusteella komissio julkaisee oppaan menetelmistä, joiden avulla viranomaiset voivat havaita väärennetyt tuotteet ja estää niiden pääsyn julkisiin palveluihin, sekä edistää oppaan käyttöä.

Toimi 9: Komissio aikoo laatia ja julkaista oppaan parhaista käytännöistä, joiden avulla viranomaiset voivat välttyä väärennetyjen tuotteiden hankinnalta, sekä edistää oppaan käyttöä.

³¹ Ks. e-justice.europa.eu.

4. TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN VARMISTAMISPOLITIIKAN PAREMPI VALVONTA JA KOHDISTAMINEN

4.1. Teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvien kehityssuuntausten ja niitä loukkaavien toimien analysointi

Yleisen edun kannalta on tärkeää, että teollis- ja tekijänoikeuksien varmistamispolitiikka kohdistetaan sellaiseen teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavaan kaupalliseen toimintaan, joka haittaa todennäköisimmin investoimista innovointiin ja luovuuteen ja vahingoittaa vakavimmin kuluttajien hyvinvointia ja talouskasvua. Tässä yhteydessä on määritettävä objektiivisesti, mitkä teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttävät toimialat kärsivät eniten teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavasta toiminnasta, minkä jälkeen kyseisiä toimialoja on seurattava järjestelmällisesti, jotta voidaan varmistaa, että tässä tiedonannossa kuvatut toimintapolitiiset välineet ja oikeussuojakeinot toimivat asianmukaisesti. Euroopan patenttivirus (EPO) ja OHIM julkaisivat syyskuussa 2013 tutkimuksen³², jossa arvioitiin alustavasti teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttäviä toimialoja EU:ssa. OHIMin ja EPO:n näistä toimialoista laatiman raportin toinen osa julkaistaan elokuussa 2014³³.

Kun teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttävät toimialat on tunnistettu, tarvitaan luotettavia arviointimenetelmiä, joilla mitataan, kuinka yleisiä kaupallisessa laajuudessa tehdyt teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaukset ovat näillä aloilla³⁴. Komissio kehittää vuoteen 2015 mennessä yhdessä seurantakeskuksen kanssa selkeitä ja käytännöllisiä malleja, joilla voidaan arvioida teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan toiminnan kehityssuuntauksia kyseisiä oikeuksia intensiivisesti käyttävillä aloilla.

Komissio tekee parhaillaan tutkimusta teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttävistä aloista, jotka toimittavat tuotteitaan internetin välityksellä ja joutuvat kilpailemaan teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien ”ilmaisten” tuotteiden kanssa. Tutkimuksessa, joka valmistuu vuoden 2014 loppuun mennessä, arvioidaan oikeuksia loukkavien tuotteiden syrjäyttämisaikutuksia laillisiin tuotteisiin. Lisäksi komissio käynnistää seurantakeskuksen kanssa tutkimuksen Creative Commons -lisenssien loukkaajista, jotka pyrkivät anastamaan vapaata aineistoa. Seurantakeskus käynnistää myös toisen tutkimuksen, jossa tarkastellaan nuorten käyttäytymistä ja asenteita teollis- ja tekijänoikeuksien alaisten tuotteiden kulutuksessa.

³² Edellä mainittu julkaisu teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttävistä toimialoista.

³³ Raportissa määritetään yritystietoja arvioimalla, mitkä toimialat ovat teollis- ja tekijänoikeuksia intensiivisesti käyttäviä aloja kansallisella tasolla, sekä kvantifioidaan niiden vaikutuksia kunkin jäsenvaltion talouteen ja arvioidaan, missä määrin pk-yritykset tukeutuvat teollis- ja tekijänoikeuksiin.

³⁴ RAND Europe laati vuonna 2012 komissiolle raportin ”Measuring IPR infringements in the internal market”, jossa tarkastellaan noin kahtasataa tehtyä tutkimusta ja kuvataan niiden menetelmissä ja tiedoissa esiintyviä vahvuuksia ja heikkouksia. Tämän perusteella RAND ehdotti vertaisarvioitua menetelmää, jolla voidaan arvioida teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan toiminnan yleisyyttä taloudessa.

Tullipolitiikan alalla komissio jatkaa EU:n ulkorajoilla haltuun otettuja tavaroita koskevien tietojen keräämistä ja julkaisemista. Näitä tietoja täydennetään sisämarkkinoilla rekisteröityjä teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevilla tiedoilla³⁵. Tämän ohella seurantakeskus kehittää asianomaisten kansallisten viranomaisten tuella oikeuskäytäntötietokantaa, johon kerätään tietoa teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksista.

Lisäksi komissio aikoo laatia vuodesta 2014 alkaen alaa käsitteleviä taloudellisia raportteja varmistaakseen sen, että edellä kuvattujen tietojen avulla huolehditaan siitä, että teollis- ja tekijänoikeuksien varmistamispolitiikalla on selkeät taloudelliset perusteet. Nämä raportit toimivat niiden toimien seurantavälineenä, joita komissio toteuttaa teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavan kaupallisen toiminnan estämiseksi.

Toimi 10: Komissio julkaisee kahden vuoden välein raportin EU:n teollis- ja tekijänoikeuspolitiikan taloudellista vaikutuksista. Nämä raportit voivat toimia tehokkaampana välineenä, jolla voidaan seurata tässä tiedonannossa kuvattua EU:n uutta teollis- ja tekijänoikeuksien varmistamispolitiikkaa.

³⁵ Tiedot tallennetaan väärentämisen torjuntaa koskevan tiedustelun tukivälineeseen (ACIST), jonka OHIM on kehittänyt yhdessä Europolin kanssa: <https://www.tmdn.org/enforcementintelligence-webapp/>.